

Svensk Förening för Vårdhygien

Påbyggnadsutbildning spol- och diskdesinfektorer

- Personal inom vård och omsorg

ISBN 978-91-979918-4-1

INLEDNING

Svensk Förening för Vårdhygien (SFVH) gav arbetsgruppen Spol- och diskdesinfektorer (SODA) i uppdrag år 2009 att utarbeta en utbildning med syfte att ge kunskap om validering, upprepad processkontroll (UPQ), förebyggande underhåll (FU) och rutinkontroll av spol- och diskdesinfektorer.

Påbyggnadsutbildning spol- och diskdesinfektorer – personal inom vård och omsorg är reviderad år 2014 och är nu ett fristående utbildningsmaterial inom området spol- och diskdesinfektorer.

ANSVAR

Vårdgivaren är ansvarig för att personalen har kunskap av medicintekniska produkter som används inom vård och omsorg. Vårdgivaren ansvarar för att det i kvalitetssystem anges vem som har ansvaret för hur och av vem medicintekniska produkter får användas.

Verksamhetschefen eller annan av vårdgivaren utsedd person är ansvarig för kvalitet och patientsäkerhet genom att ta fram, fastställa och dokumentera rutiner för säker användning, service och underhåll, kontroller av medicintekniska produkter samt att ansvar för att godkännande av valideringsdokumentation görs.

Instruktion, utbildning till och av personal ska genomföras, enligt vad som angivits i den kravspecifikation som utgör underlag till upphandling och inköp, i samband med validering. Ansvar för detta åligger vårdgivare eller av denna utsedd medicinskt ansvarig person.

Verksamhetschef eller annan av vårdgivaren utsedd person ansvarar för att personal som lastar och frisläpper medicintekniska produkter från spol- och diskdesinfektor har erforderlig utbildning och kompetens.

Vård och omsorgspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och bär själv ansvaret för hur han eller hon fullgör sina arbetsuppgifter. Användare av spol- och/eller diskdesinfektor ska ha en grundläggande utbildning om funktion, placering av gods samt hur godset ska hanteras före och efter rengörings- och desinfektionsprocessen.

För dem vars huvudsakliga arbetsuppgift är att hantera gods och utrustning inom exempelvis steriltekniken eller operationsavdelning är utbildningskraven större än vad som beskrivs i utbildningsdel. För denna grupp finns yrkeshögskoleutbildning som leder till examen som steriltekniker.

SYFTE OCH MÅL

Personal som handhar medicinteknisk utrustning ska utifrån Hälso- och sjukvårdslagens krav på att vården ska ha god hygienisk standard, kunna använda och välja validerade rengörings- och desinfektionsmetoder. Det är viktigt att man arbetar systematiskt och noggrant med aseptik som ledstjärna, samt arbetar efter de regelverk som styr arbetet. Personalen ska ha förståelse om olika spol- och diskdesinfektorer samt dess olika processer och styrsystem. Kontroll över arbete och arbetsuppgifter gör också att personalen, självständigt, ska kunna utföra kontroller, viss service och delta i valideringsarbetet. Utöver det rent tekniska ska personalen ha kunskap om processkemikalier.

UTBILDNING FÖR VÅRD OCH OMSORG

Personal inom vård och omsorg ska ha en adekvat utbildning för den avsedda verksamheten. En fortlöpande utbildning ska ske för att träna personalen i nya och förändrade metoder och rutiner innan dessa införs samt för att hålla erhållna kunskaper aktuella.

Personal på vårdavdelning, mottagning eller motsvarande som lastar och frisläpper medicintekniska produkter från spol- och diskdesinfektorer ska ha utbildning och reell kompetens.

För detta ändamål ska det finnas en godkänd utbildningsplan. Verksamhetschef eller av denne utsedd person ska gå igenom behovet av utbildningar och kompetensutveckling, som årligen kontrolleras.

Vid enheter (till exempel operationsavdelning och sterilenheter) där det ställs högre krav på kunskap för ansvarig personal finns en kvalificerad yrkesutbildning för steriltekniker som uppfyller dessa krav.

UTBILDNINGSMATERIAL

BESKRIVNING AV ARBETSSÄTT OCH UTBILDNINGSMATERIAL

Utbildningsmaterialet har tagits fram för att användas vid introduktion och fortbildning av personal inom vård och omsorg. Materialet finns på Svensk Förening för Vårdhygiens webbsida, www.sfvh.se och är tänkt att användas för individuell utbildning men kan även användas vid gemensamma utbildningstillfällen.

Utbildningsmaterialet består av:

- Powerpoint presentation för varje ämnesområde.
- Kunskapsunderlag inom respektive ämnesområdet med referenser.

UTBILDNINGSMATERIALET BESTÅR AV TIO OLIKA ÄMNESOMRÅDEN:

1. Rengöring och desinfektion
2. Spol- och diskdesinfektorer
3. Processkemikalier
4. Rengöring och desinfektion inom tandvården
5. Placering av gods
6. Processgodkännande
7. Hantering av gods
8. Kontroll och underhåll
9. Validering, förebyggandeunderhåll och rutinkontroll
10. Lager, föreskrifter, direktiv och standarder

UPPHOVSMANNARÄTT

Utbildningsmaterialet är tänkt att användas för individuell utbildning och/eller för personalgrupper inom berörd verksamhet. Utbildningsmaterialet får inte användas i

kommersiella sammanhang utan SFVH:s godkännande. Däremot är du välkommen att använda materialet enligt ovan (uppgi vem som är upphovsmannen).

REFERENSER

Att förebygga vårdrelaterade infektioner -Ett kunskapsunderlag. Underlag från experter. Stockholm, Socialstyrelsen 2006. ISBN: 91-85482-14-5. www.sos.se

Arbetsmiljöverket (2007) Desinfektion på arbetsplatsen: hantering, risker och regler. Andra upplagan. (utmärkt som uppslagsbok).

SIS TR Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering – Validering och rutinkontroll inom vård och omsorg (under publicering).

LVFS 2003:11, Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SFS 2010:659, Patientsäkerhetslagen

Lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård (FYFFE), 2008. www.sfvh.se Svensk Förening för Vårdhygien (under revidering inom SIS/TK 349/AG 3 - lager och logistik).

SFS 1982:763, Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

SOSFS 2011:9, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

SOSFS 2008:1, Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

SS-EN ISO 15883, 1-6, www.sis.se

Vårdhandbok. www.vardhandboken.se

www.sfvh.se

www.sis.se

www.theific.org

www.wfhss.com

[Logga in till e-nav via landsting och regionsavtal](#)

Via ett avtal mellan SKL och SIS finns tillgång till ett stort antal standarder i sin helhet inom hälso- och sjukvårdsområdet och ledningssystem.

ARBETSGRUPPEN

Arbetsgruppen för utgåva 1 utgjordes av:

Mari Banck	mari.banck@liv.se
Maria Hansby	maria@hansby.se
Margareta Forsell	
Christina Kronquist	christina.kronquist@vgregion.se
Inger Spencer	inger.spencer@vgregion.se
Mikael Zimmerman	mz@admodum.se

Revideringsarbete utgåva 2 har utförts av:

Mari Banck	mari.banck@liv.se
Maria Hansby	maria@hansby.se
Christer Häggström	christer.haggstrom@ltv.se
Christina Kronquist	christina.kronquist@vgregion.se
Henrik Nilsson	henrik.nilsson@lio.se
Lena Nilsson	lena.nilsson@ltkronoberg
Inger Spencer	inger.spencer@vgregion.se

Utbildningsmaterial har tagits fram av expertis inom ämnesområdet och granskats av företrädare inom vård och omsorg. Utbildningsmaterialet kommer att revideras vid behov.

Svensk Förening för Vårdhygien äger utbildningsmaterialet som finns publicerat på www.sfvh.se